Raadsinformatiebijeenkomst gebiedsontwikkeling Ockhuizen

24 mei 2022

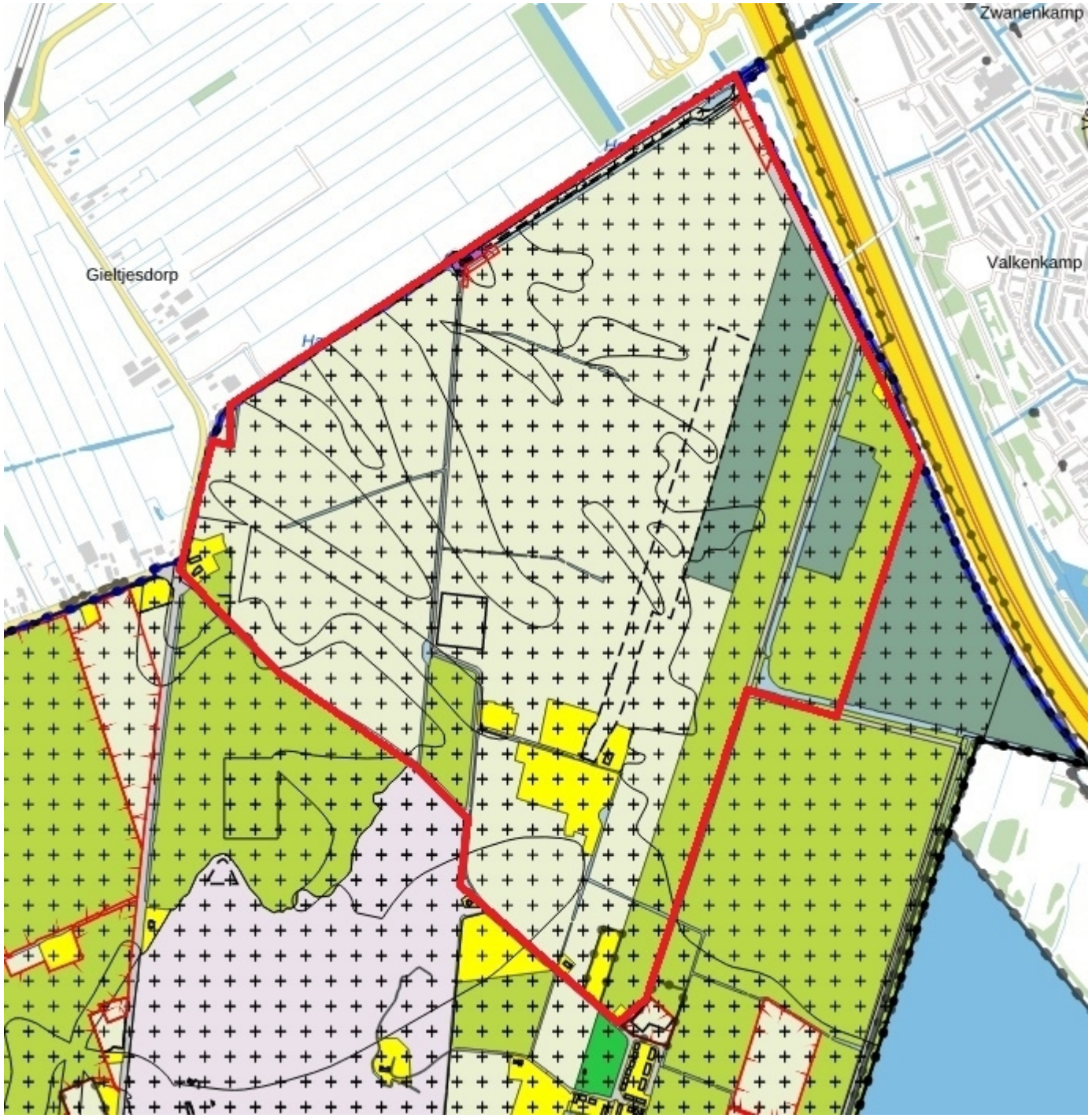
Anne Schipper / Saskia Nieuwenhuizen

Gemeente Utrecht

www.utrecht.nl/ockhuizen

Inhoud

- Aanleiding gebiedsontwikkeling
- Programmatisch vertrekpunt
- Rol beschermd dorpsgezicht
- Participatieproces

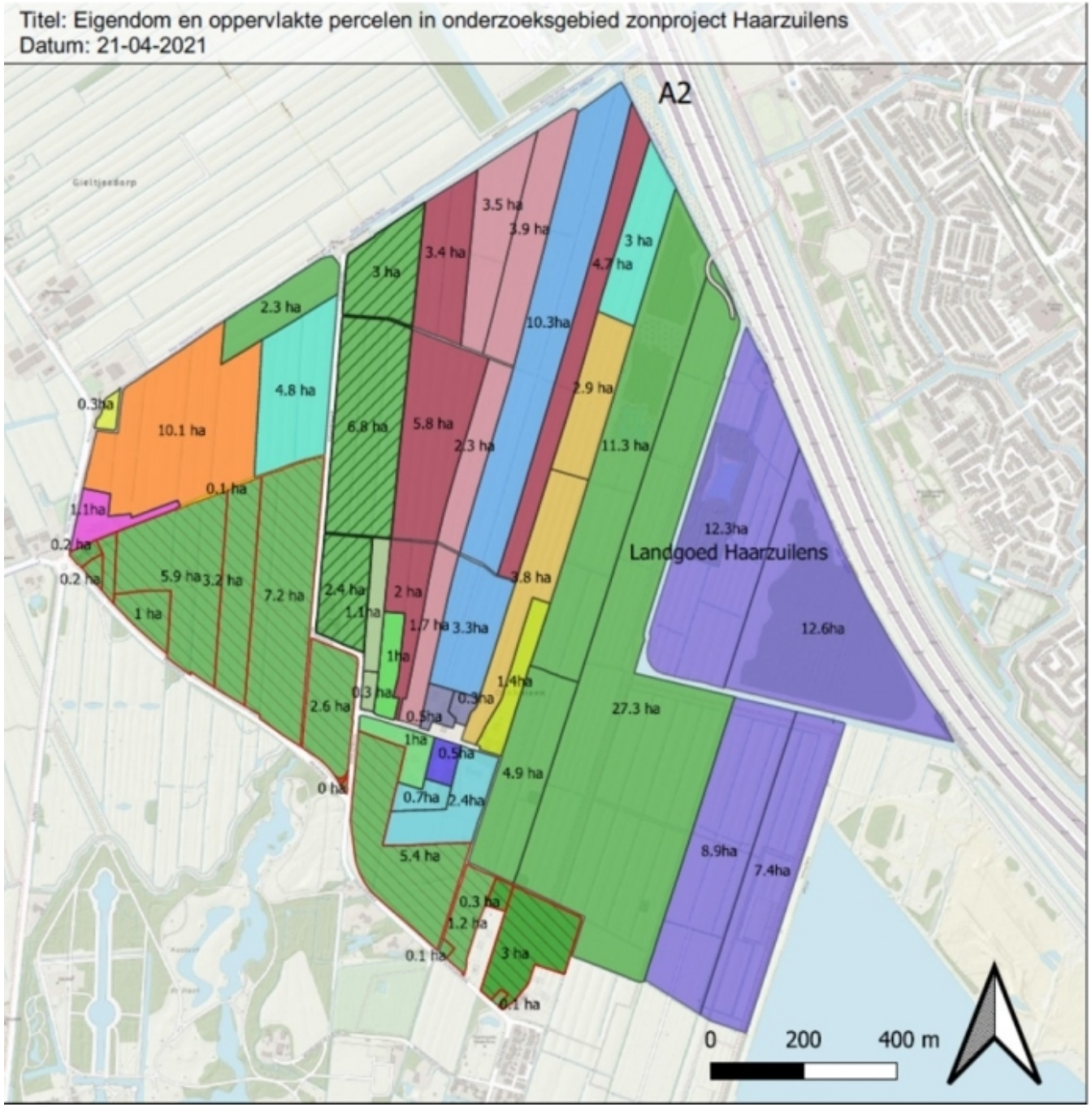

Gemeente Utrecht

Aanleiding

- Beoogde locatie voor 15,4 ha boscompensatie
- Zoekgebied duurzame energie opwek – particulier initiatief voor een zonneveld
- Afnemend agrarisch gebruik
- Groen opgave – doorontwikkeling Landinrichtingsplan

→ Momentum voor integraal ontwerp

Gemeente Utrecht

Programmatisch vertrekpunt

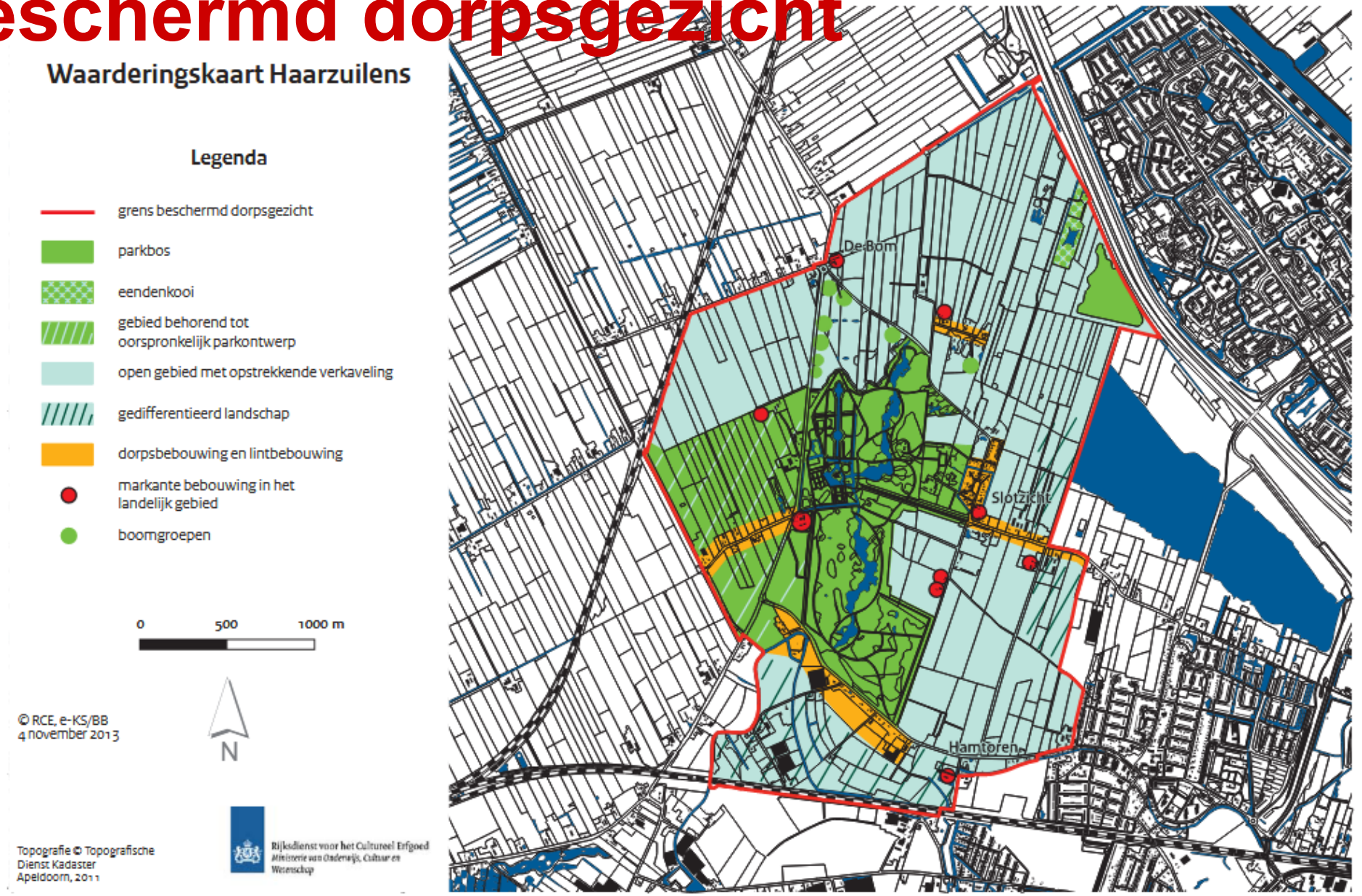
- Behoud van circa 50 hectare openheid en de middeleeuwse verkavelingsstructuur als kernwaarden van dit gebied
- 15,4 hectare boscompensatie
- Circa 30 hectare natuurontwikkeling
- 35-40 hectare netto zonneveld
- Uitbreiding van recreatiemogelijkheden en toegankelijkheid

→ Minstens nodig om de ontwikkelingen te kunnen realiseren

→ Duidelijkheid voor alle betrokkenen

→ Consequenties van mogelijke ontwikkelingen onderzoeken

Rol beschermd dorpsgezicht

Gemeente Utrecht

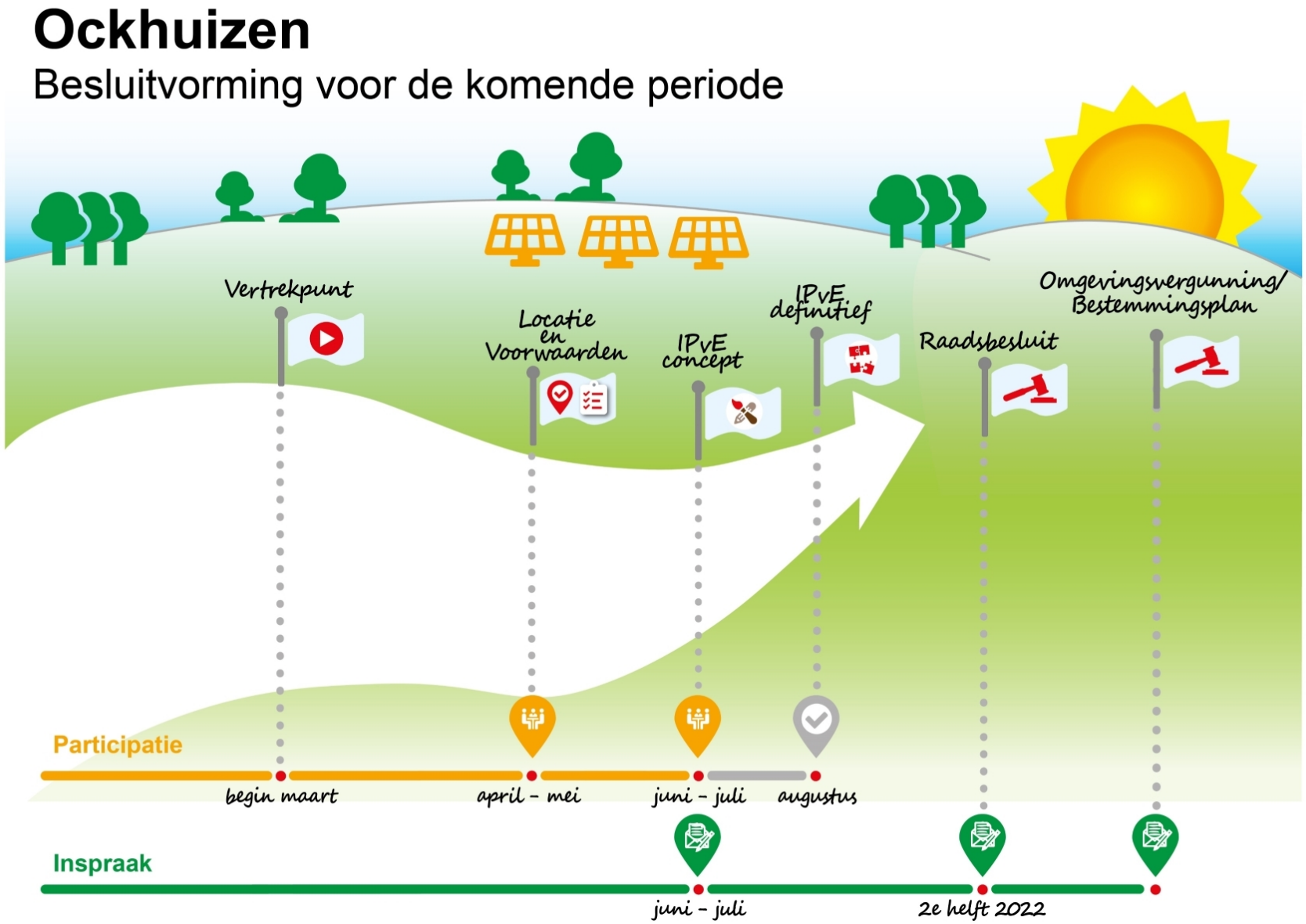
Rol beschermd dorpsgezicht

- Behoud van circa 50 hectare openheid en de middeleeuwse verkavelingsstructuur als kernwaarden van dit gebied
- Waardenstelling: dit zijn inderdaad de hoogst gewaardeerde waarden in het gebied
- Zonneveld is een terug te draaien ingreep

- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en onderzoeksbureau:
  - In principe mogelijkheden om zonnevelden met deze waarden te combineren
  - Dan wel randvoorwaarden meegeven: IPvE
  - Concept IPvE wordt getoetst door RCE en welstandscommissie

- Zorgpunt: transformatorhuisjes en accu’s

Participatieproces

Gemeente Utrecht

Participatieproces

- Juli 2021: bijeenkomst directe bewoners over Startdocument
- Januari 2022: werkatelier directe bewoners over wensen en zorgen
- Januari 2022: inloopbijeenkomst inwoners Haarzuilens en omstreken
- Februari 2022: bijeenkomst Haarse Zon n.a.v. onduidelijkheid rol
- Maart-april 2022: individuele gesprekken directe bewoners over zorgen en wensen gebiedsontwikkeling
- April 2022: bijeenkomst directe bewoners over kansenkaarten
- April 2022: bijeenkomst inwoners Haarzuilens en omstreken over kansenkaarten
- April 2022: individuele gesprekken directe bewoners over kansenkaarten en welke feedback ze mee willen geven bij het formuleren van het concept IPvE

- Mei 2022: bijeenkomst directe bewoners over concept IPvE
- Juli 2022: bijeenkomst online en fysiek over concept IPvE en zienswijze indienen

Gemeente Utrecht

Participatiemateriaal

Gemeente Utrecht

Cultuurhistorie

50ha openheid en verkavelingsstructuur

Bouwstenen:

- Historische verkavelingstructuur
- Ockhuizen in openheid
- Eendenkooi
- Openheid
- Archeologie
- …

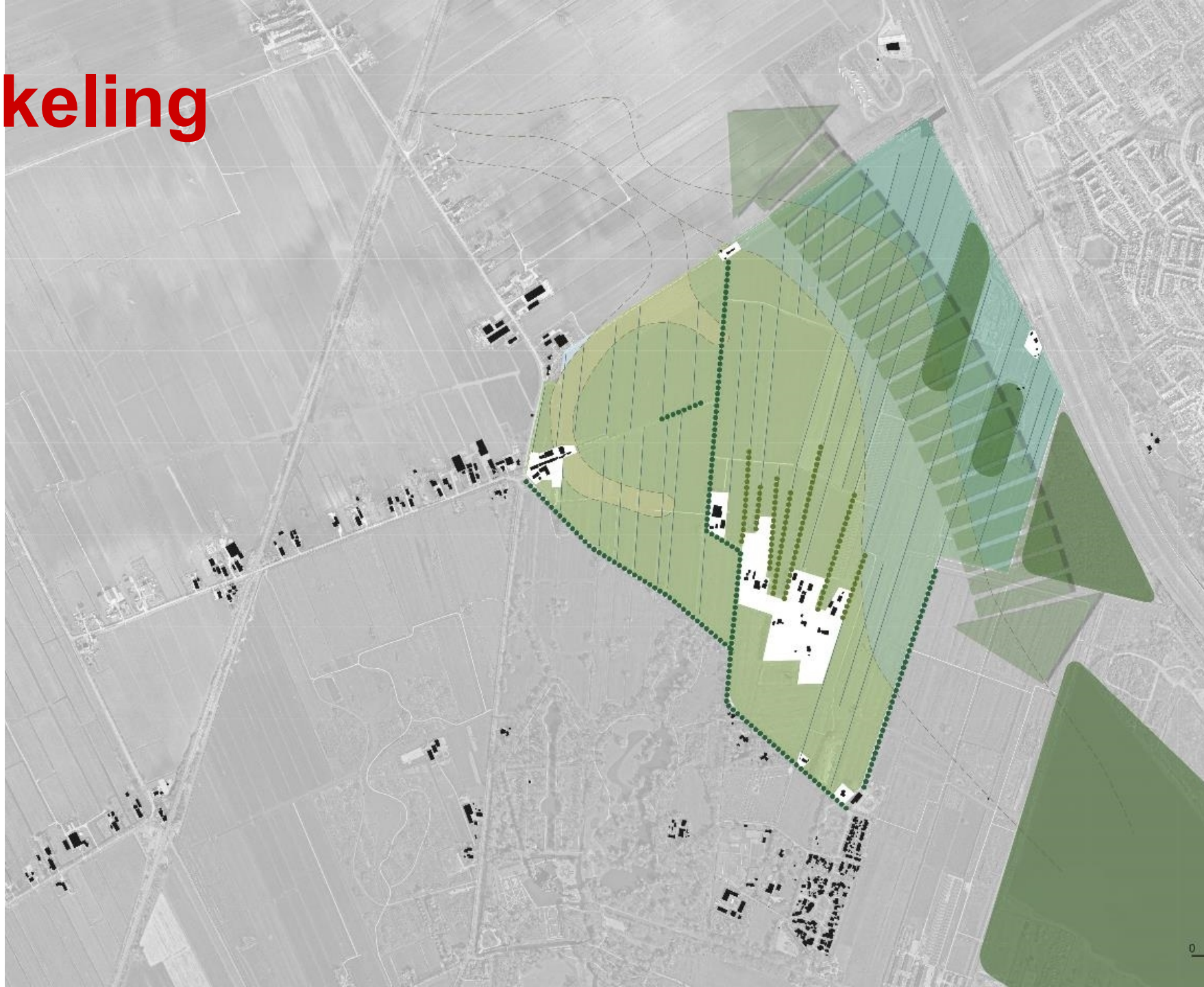
Gemeente Utrecht

Natuurontwikkeling

Opgave 30ha

Bouwstenen:

- Robuuste ecologische corridor
- Natuurlijke oevers
- Houtwallen/ singels
- ….

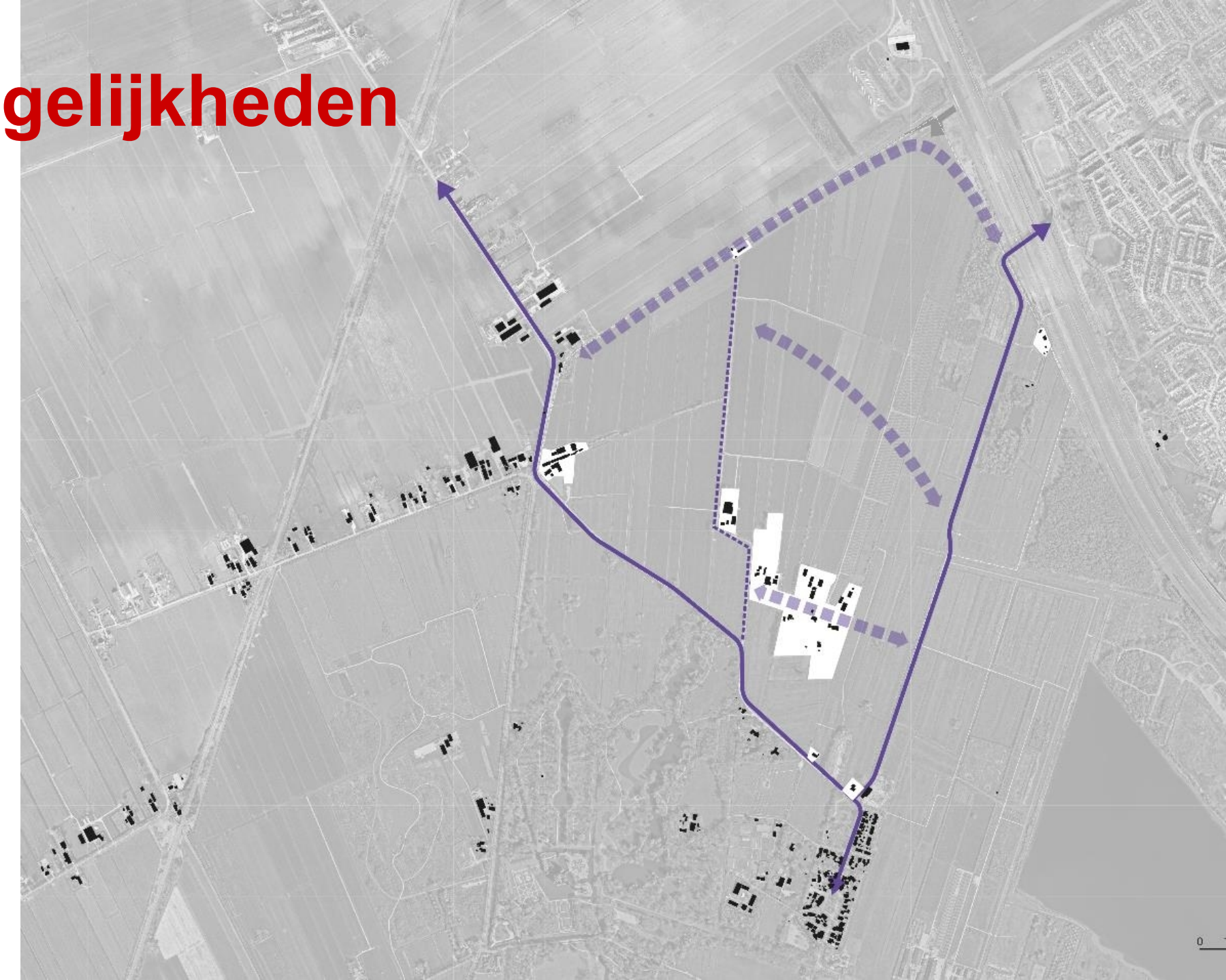
Gemeente Utrecht

Recreatiemogelijkheden

Uitbreiden en toegankelijk maken

Bouwstenen:

- Uitbreiding Wandel/fiets routes (voor oost-west ontsluiting)
- …

Gemeente Utrecht

Boscompensatie

Opgave 15,4ha

Bouwstenen:

- Robuuste ecologische corridor
- Houtwallen/ singels
- Boomgaarden/ hakhoutbosje
- ….

Gemeente Utrecht

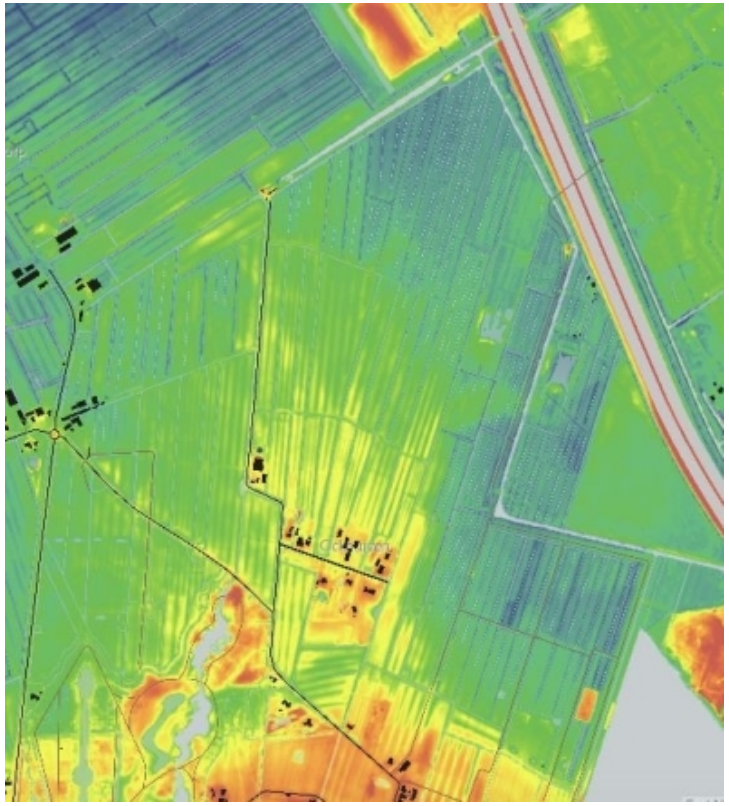
Energieopwek

Inpassing van 35/40 ha zonnevelden
Bouwstenen:

- Zoekgebied met ruimtelijke uitgangspunten voor de inpassing
- …

Gemeente Utrecht

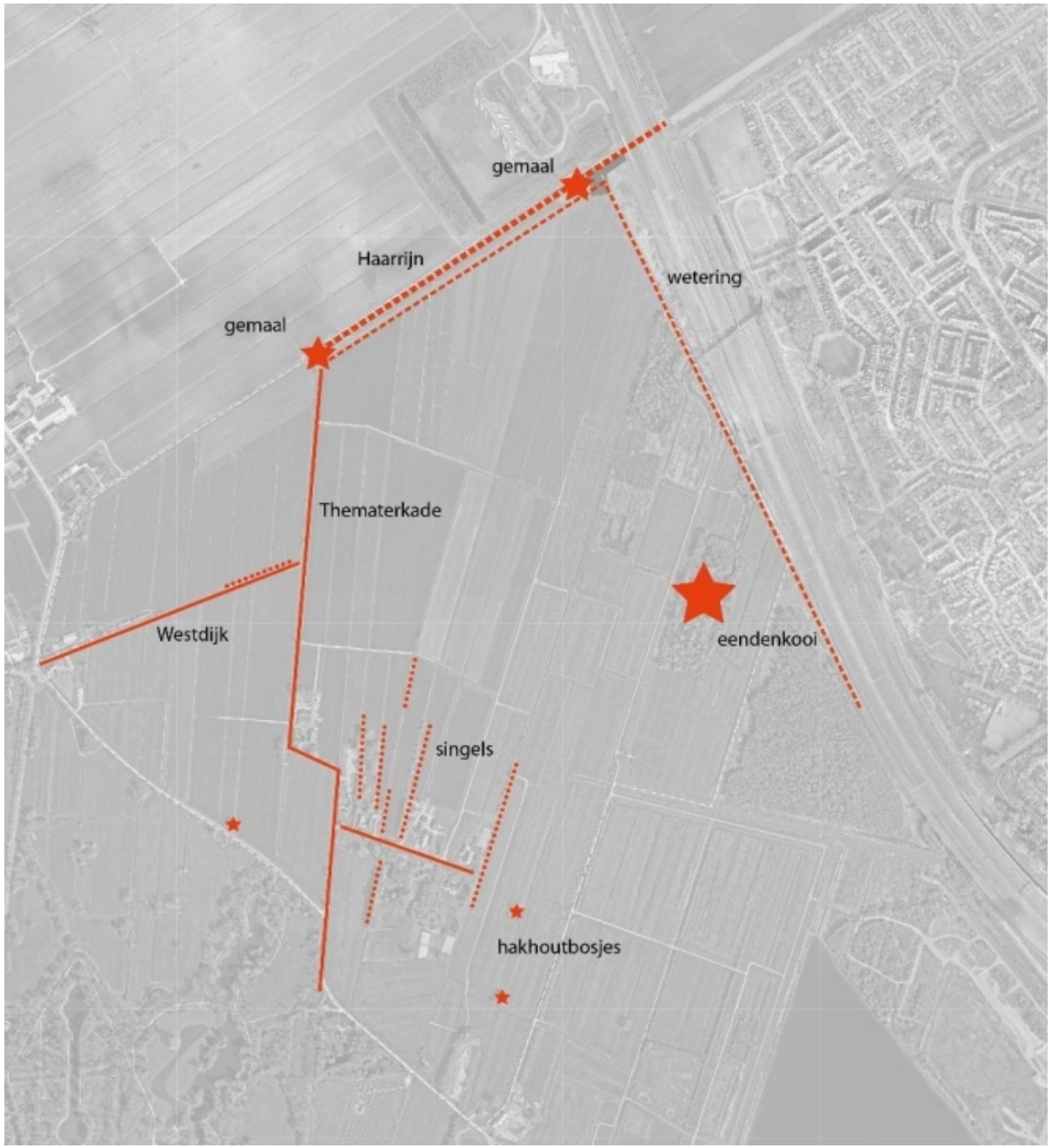

Gemeente Utrecht

Gemeente Utr

Gemeente Utrecht

Beleving

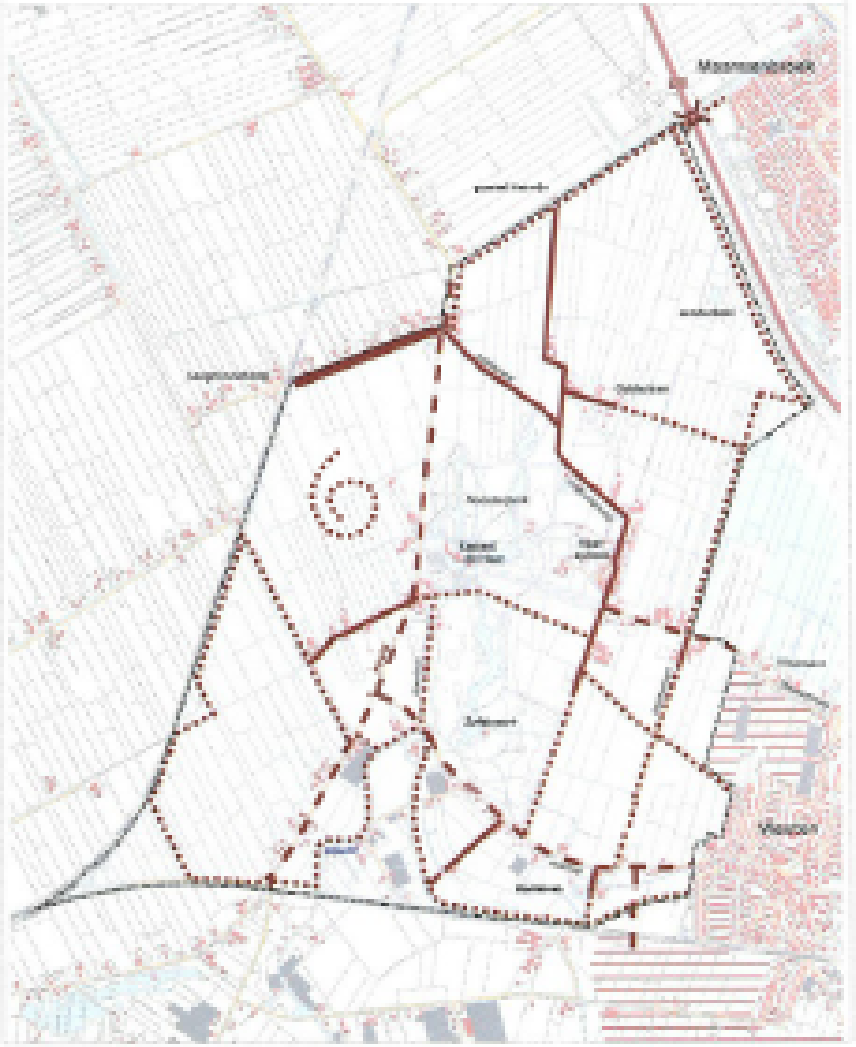

Gemeente Utrecht

Fietspaden

kaart 5

- gecombineerd met bestemmingsverkeer
- gecombineerd met doorgaand verkeer
- vrijliggend langs doorgaand verkeer
- vrijliggend (soms gecombineerd met wandelen)
- zoeklokatie vrijliggend fietspad
- viaduct

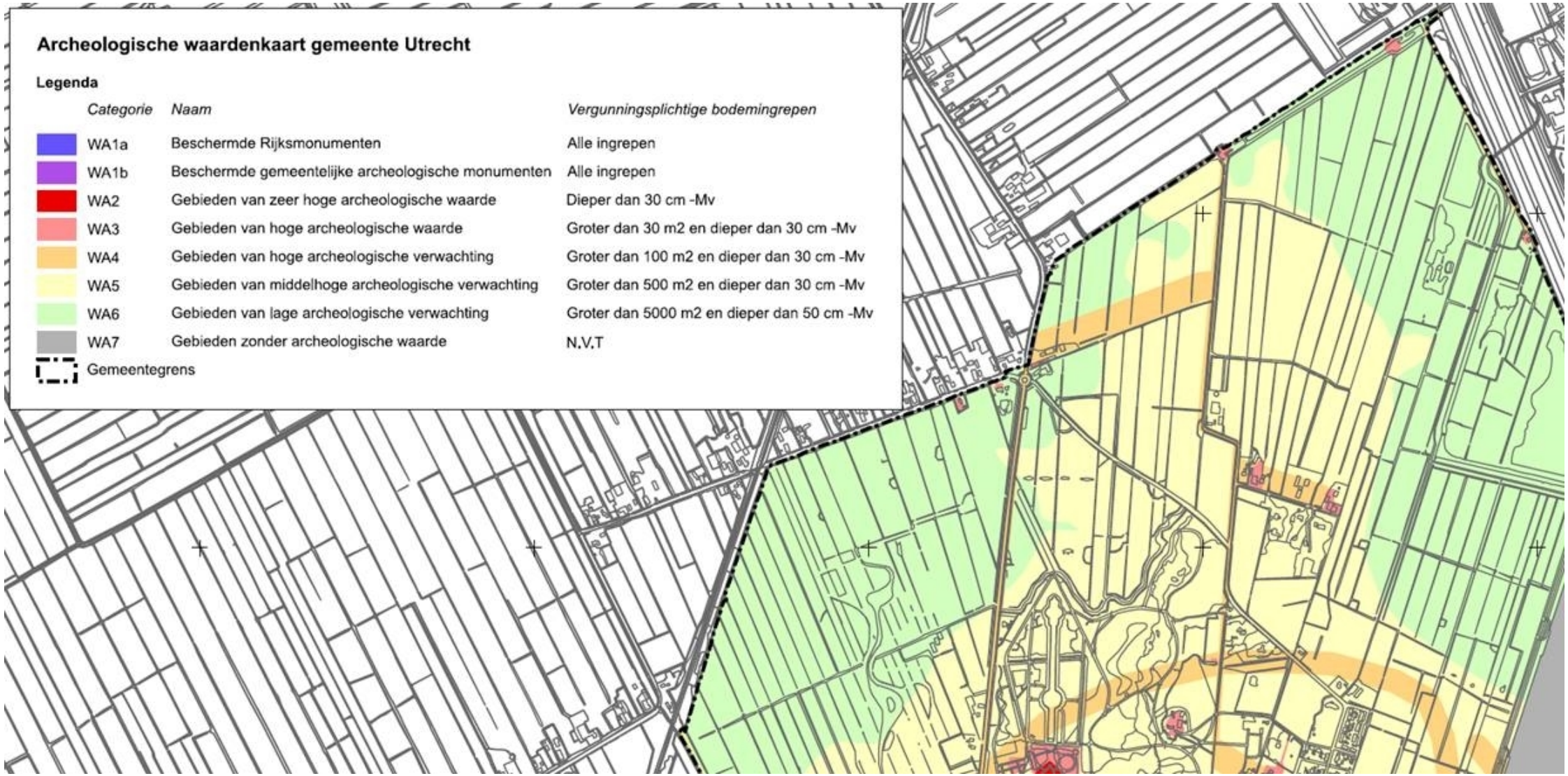

Wandelpaden

kaart 4

- vrijliggend wandelpad
- wandelpad, gecombineerd met bestemmingsverkeer en/of fietspad
- bestaand wandelgebied (betaalde toegang)
- zoeklokatie vrijliggend wandelpad
- viaduct

Gemeente U

Archeologische waardenkaart gemeente Utrecht
Legenda
Categorie
Naam
Vergunningsplichtige bodemingrepen
WA1a
Beschermde Rijksmonumenten
Alle ingrepen
WA1b
Beschermde gemeentelijke archeologische monumenten
Alle ingrepen
WA2
Gebieden van zeer hoge archeologische waarde
Dieper dan 30 cm -Mv
WA3
Gebieden van hoge archeologische waarde
Groter dan 30 m2 en dieper dan 30 cm -Mv
WA4
Gebieden van hoge archeologische verwachting
Groter dan 100 m2 en dieper dan 30 cm -Mv
WA5
Gebieden van middelhoge archeologische verwachting
Groter dan 500 m2 en dieper dan 30 cm -Mv
WA6
Gebieden van lage archeologische verwachting
Groter dan 5000 m2 en dieper dan 50 cm -Mv
WA7
Gebieden zonder archeologische waarde
N.V.T
Gemeentegrens

Uitsnede van het ontwerp 'Domaine de Haarzuylens', ca. 1900. De Polderweg, boerderij Dijkzicht, de zichtlijnen en de bosjes ten westen van Ockhuizen zijn aangegeven (rode contour).
(Bron: Het Nieuwe Instituut (coll. NAi), archief Cuypers; Bulletin KNOB; RCE, 2013.)

Landinrichting Haarzuilens

landinrichtingsplan

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht op 9 mei 2006

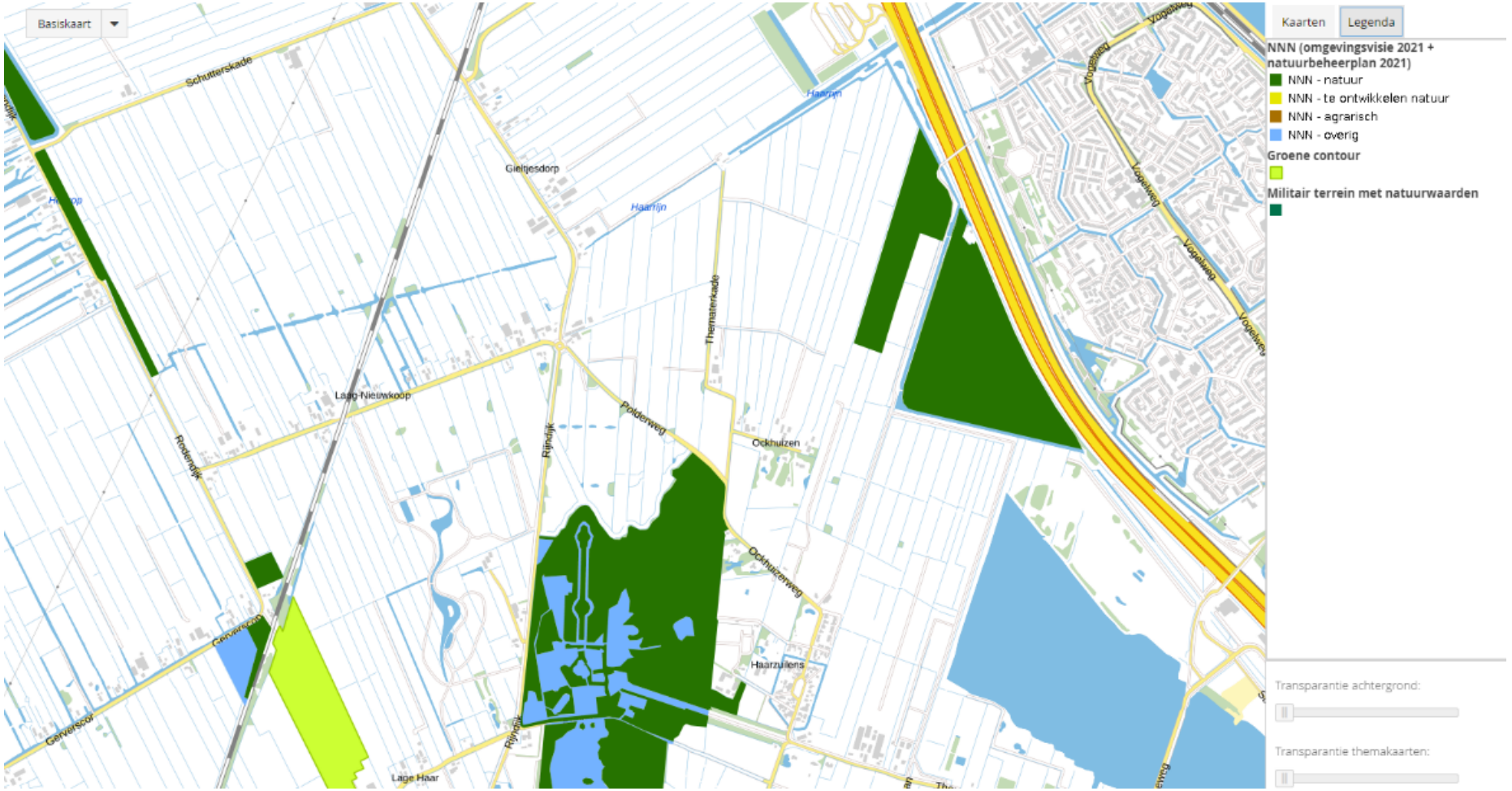
dienst landelijk gebied

legenda

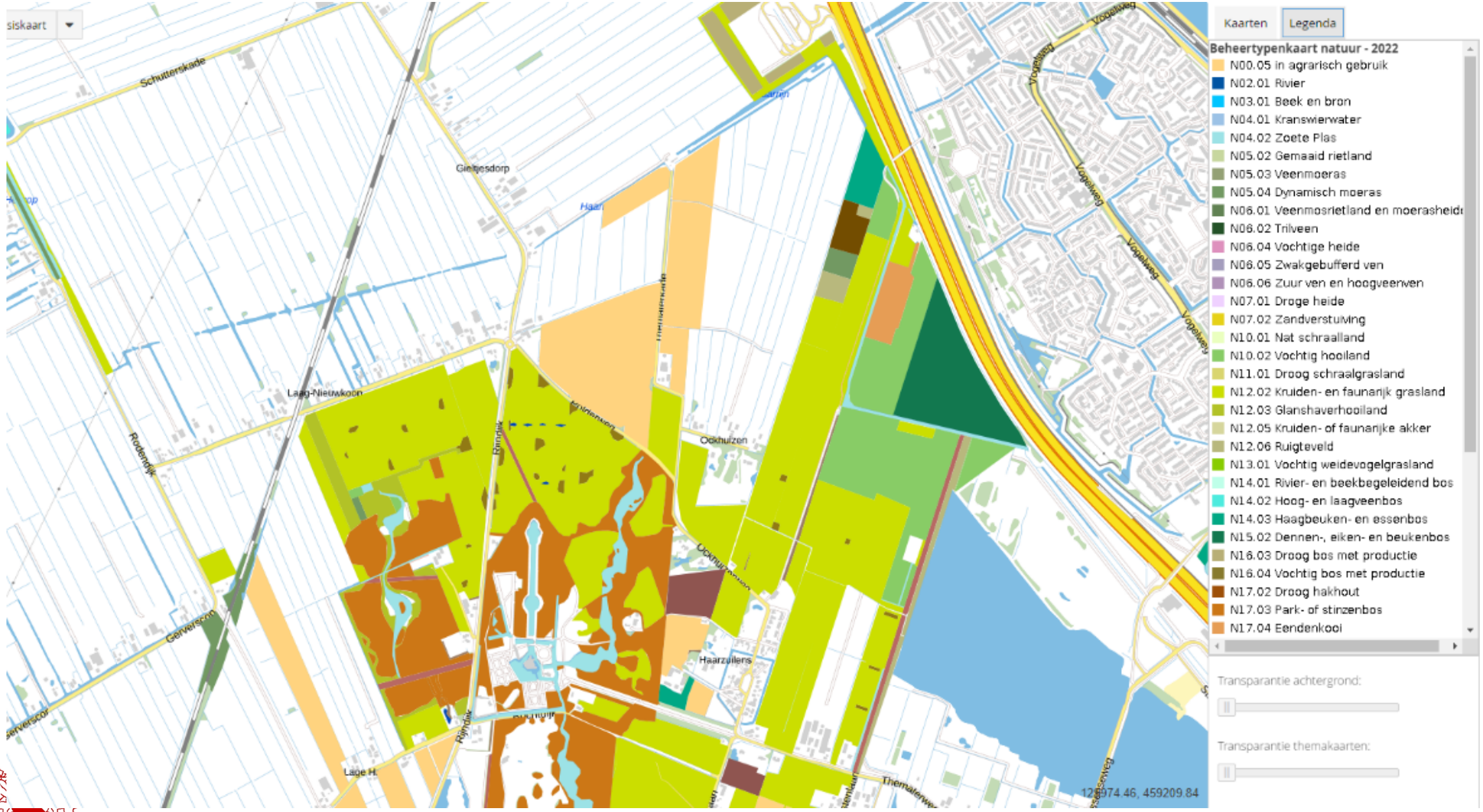
bestaand / te handhaven	aan te leggen of te verbeteren	aan te leggen door derden
algemeen	**natuur en landschap**	**verkeer**
grens plangebied Haarzuilens	bloemrijk grasland	afsluiting voor autoverkeer
gemeentegrens	bos, struweel	beperkt doorgaand verkeer
agrarisch gebied	laanbeplanting	bestemmingsverkeer
bos en natuur	speel- en ligweide	fietsen
bebouwing	rietland / ruigte	wandelen
water / waterlopen	nat schraal grasland	zoeklokatie fietspaden / wandelpaden
parkeerplaats	zichtlijn	zoeklokatie parkeerplaats
	ecologische verbinding	**overige**
	waterbeheersing	zoeklokatie pleisterplaats
	waterloop indicatief	zoeklokatie markante plek
	te verbeteren waterloop	
		aan te leggen door derden
		VINEX-lokatie Leidsche Rijn
		Haarrijnseplas
		ontsluitingsweg
		waterloop indicatief
		zoeklokatie uitbreiding golfbaan + driving range

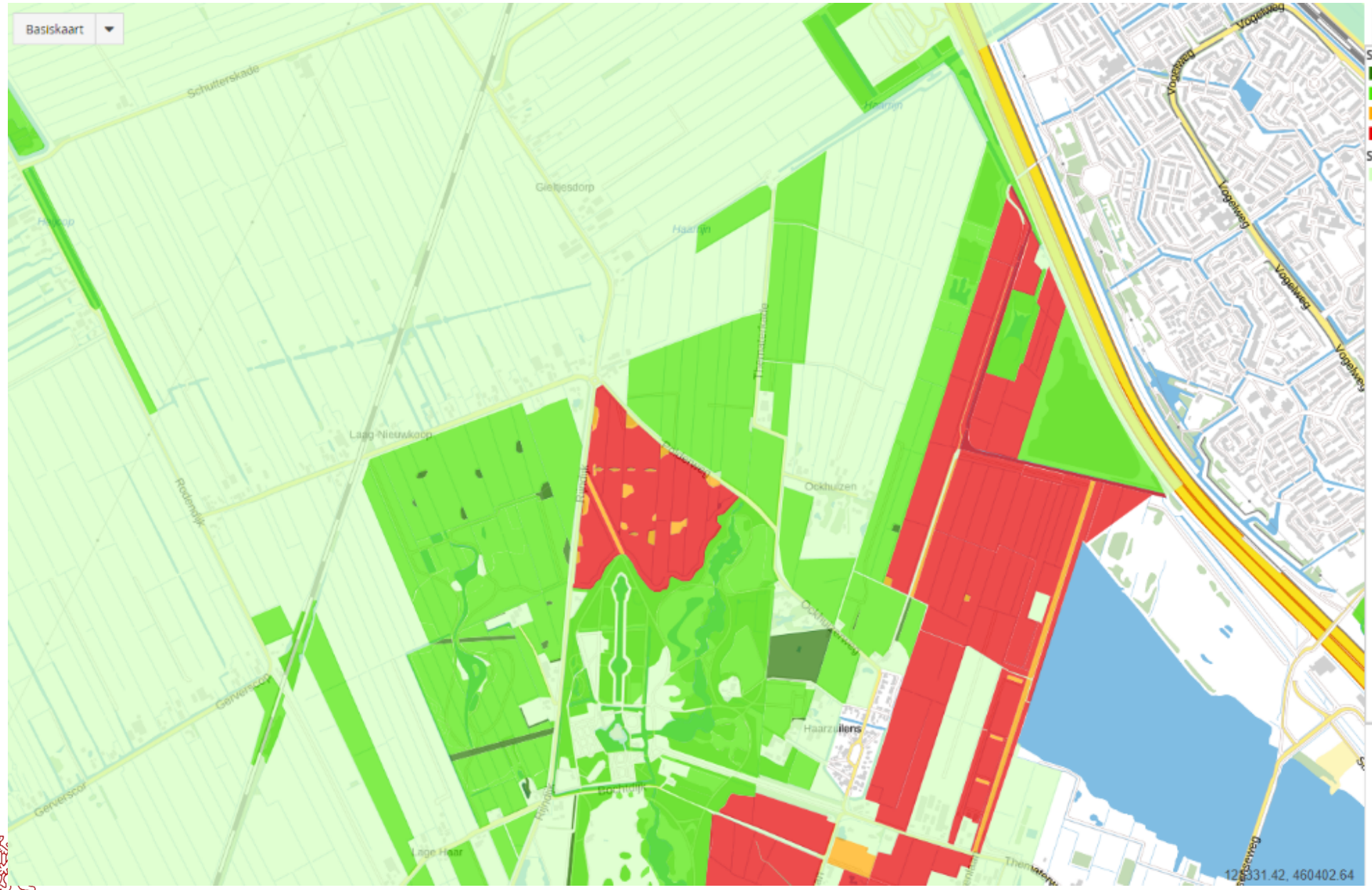

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

Gemeente Utrecht

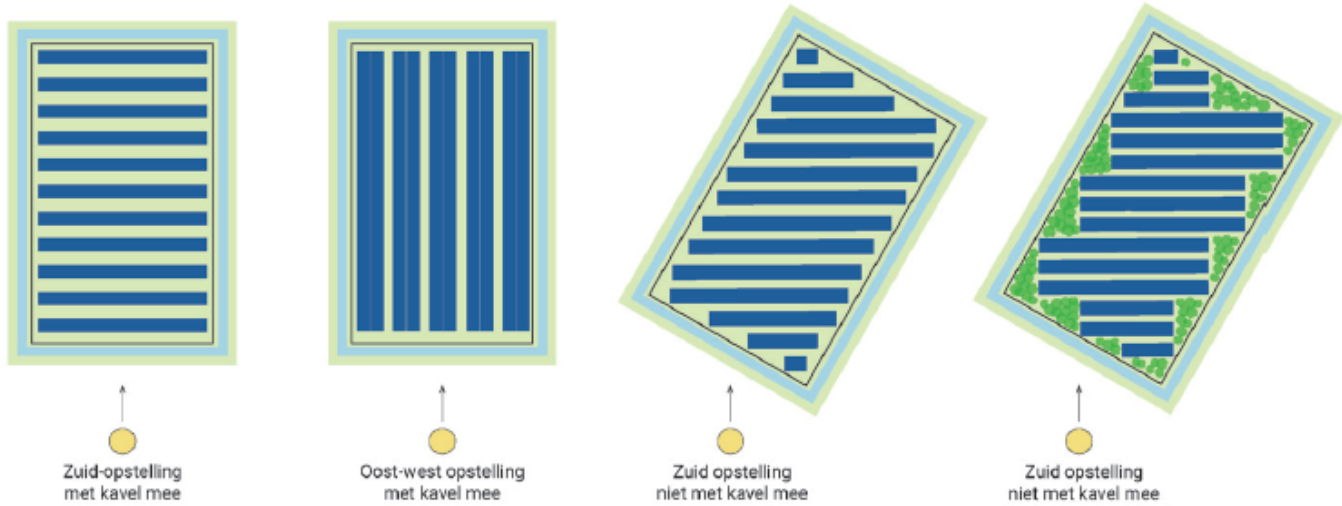

Gemeente Utrecht

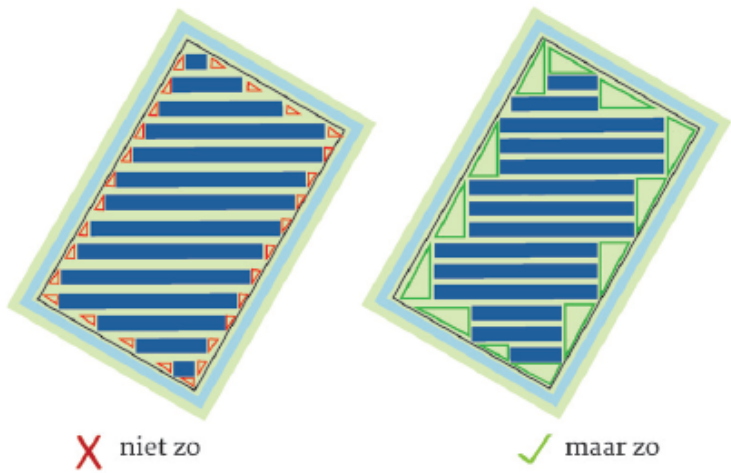
ORIËNTATIE EN KAVELRICHTING

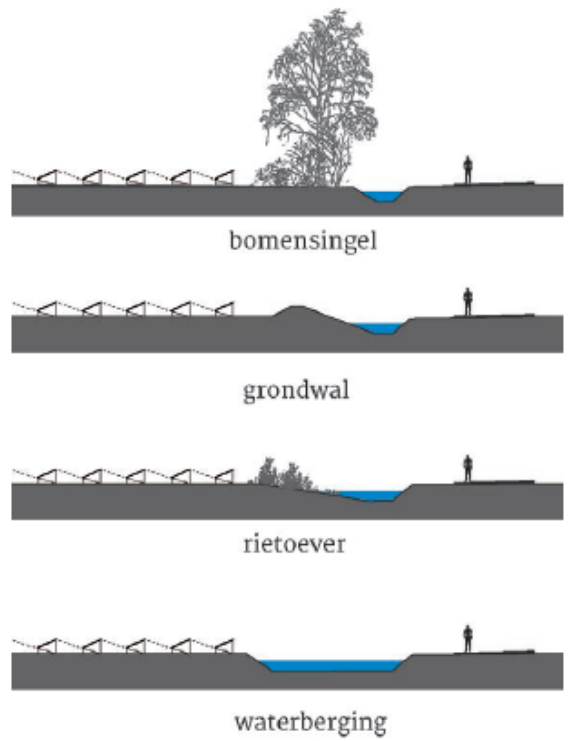
Zonnepanelen worden in rijen geplaatst. De ruimtelijk meest efficiënte opstelling wordt behaald bij plaatsing van de rijen in dezelfde richting als het kavel of haaks daar op. Dit verdient vanuit ruimtelijke kwaliteit ook de voorkeur. Bij een schuine opstelling ontstaan overhoeken wat snel tot een rommelig beeld leidt.

Indien het niet mogelijk is om de zonnepanelen in de kavelrichting te plaatsen en er overhoeken ontstaan:

- Kies voor grotere overhoeken zodat voldoende ruimte ontstaat voor een andere invuling en versnippering wordt voorkomen.
- Stem de inrichting van de overhoeken af op het omliggende landschap en landgebruik. De overhoeken kunnen benut worden voor de landschappelijke inpassing, bijvoorbeeld met een boomsingel (aan de noordzijde) of in open landschappen met een lage grondwal. Andere mogelijkheden zijn bijvoorbeeld natuurontwikkeling of waterberging. Voorkom dat de overhoeken gebruikt worden voor opslag e.d. en dat daardoor een rommelig beeld ontstaat.

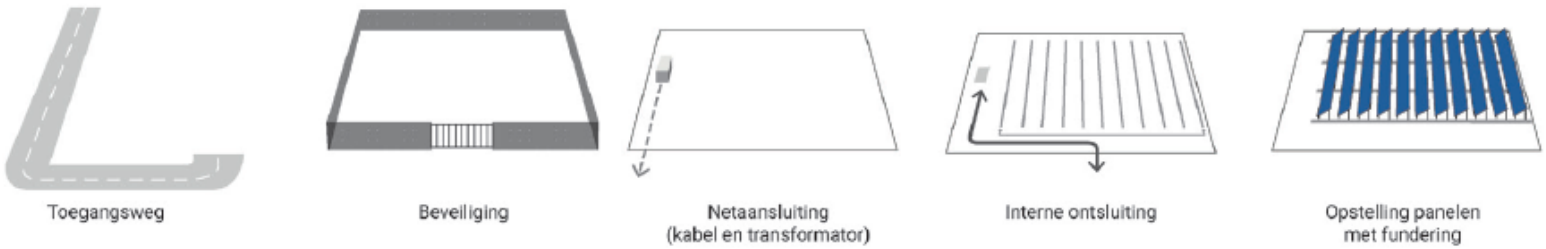

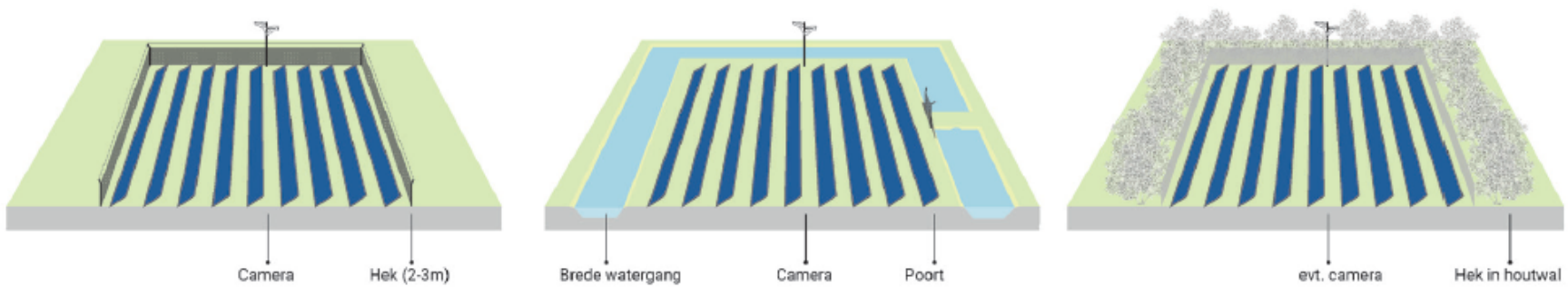
RUIMTELIJKE COMPONENTEN

Naast de zonnepanelen zelf komen bij de inrichting van het terrein nog andere aspecten kijken. Denk aan de ontsluiting, de afscherming en de levering aan het electriciteitsnet.

BEVEILIGING VAN EEN ZONNEVELD

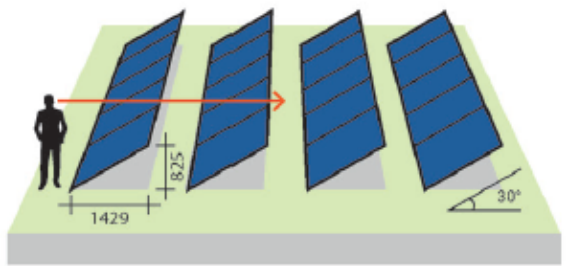
De afsluitbaarheid van het terrein is zeer bepalend voor de beleving. Deze afscherming is nodig om schade en diefstal te voorkomen en is een eis vanuit de verzekeraar. De standaard oplossing is een hekwerk rondom met een toegangspoort en een camera. Een meer landschappelijke oplossing is een brede watergang. Doormiddel van beplanting kan een hek ingepast worden.

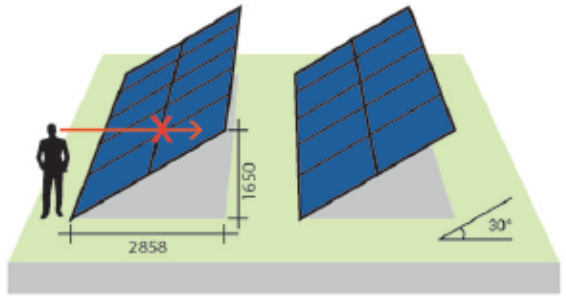
DE HOOGTE VAN EEN ZONNEVELD

Het aantal panelen dat boven elkaar wordt geplaatst bepaalt of je er wel of niet overheen kan kijken. Voor het landschappelijk beeld is dit zeer bepalend. In open landschappen gaat de voorkeur uit naar het plaatsen van zonnepanelen ónder ooghoogte.

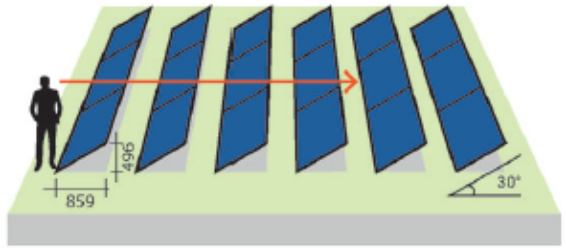
- 1 rij panelen blijft onder ooghoogte
- 2 rijen panelen boven elkaar, in de breedte geplaatst, blijft onder ooghoogte (circa 1m hoog), mits op een lage stellage.
- 2 rijen panelen in lengterichting boven elkaar geplaatst komt boven ooghoogte (circa 1,7m hoog).

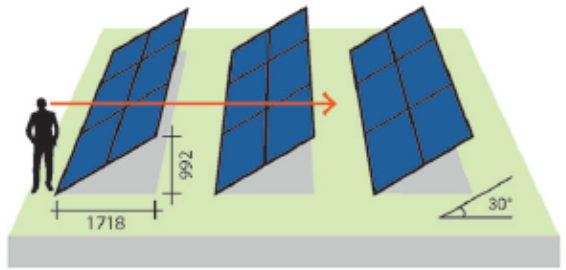

Breedteopstelling, 1-laags

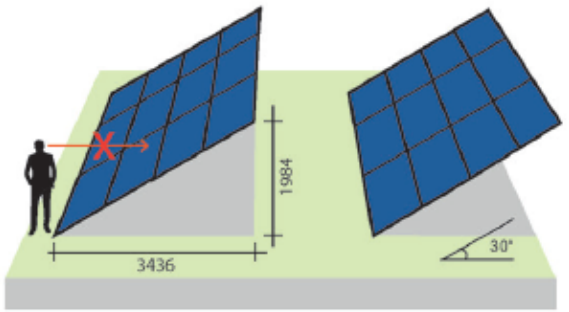

Breedteopstelling, 2-laags

lengteopstelling, 1-laags

lengteopstelling, 2-laags

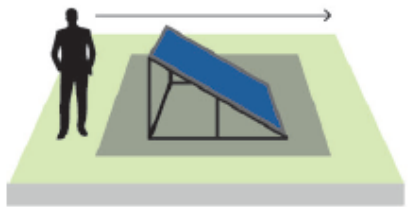

lengteopstelling, 4-laags

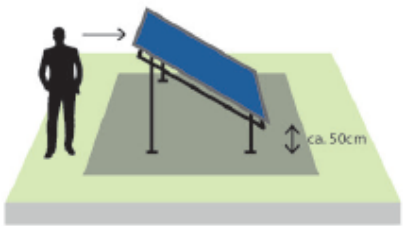
PLAATSINGSVORMEN

Zonnepanelen worden op een constructie geplaatst onder een schuine hoek (doorgaans 30°–45°). Ze kunnen op het maaiveld geplaatst worden op een lage stellage, op een tussenhoogte (stellage van circa 50cm hoog), of op een hoge stellage waar bijvoorbeeld klein vee onderdoor kan lopen (kippen/schapen). Panelen kunnen ook direct op de grond geplaatst worden door de aanleg van 'ribbels'. Zo zijn de -vaak minder fraaie- achterkanten van panelen niet zichtbaar.

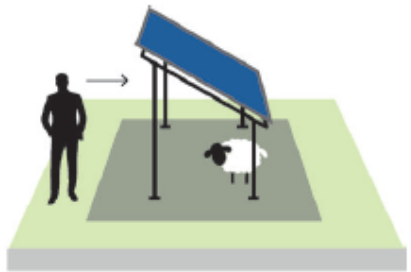
De afwerking van de bodem onder de zonnepanelen is heel bepalend voor het beeld van het zonneveld. Over het algemeen geldt dat een ondergrond van gras de voorkeur heeft boven 'harde' afwerkingen zoals beton of folies.

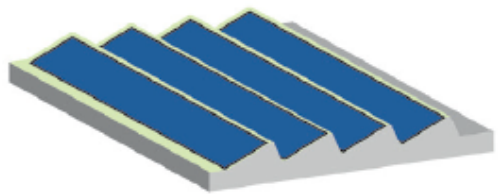
Lage opstelling

Tussen opstelling

Hoge opstelling

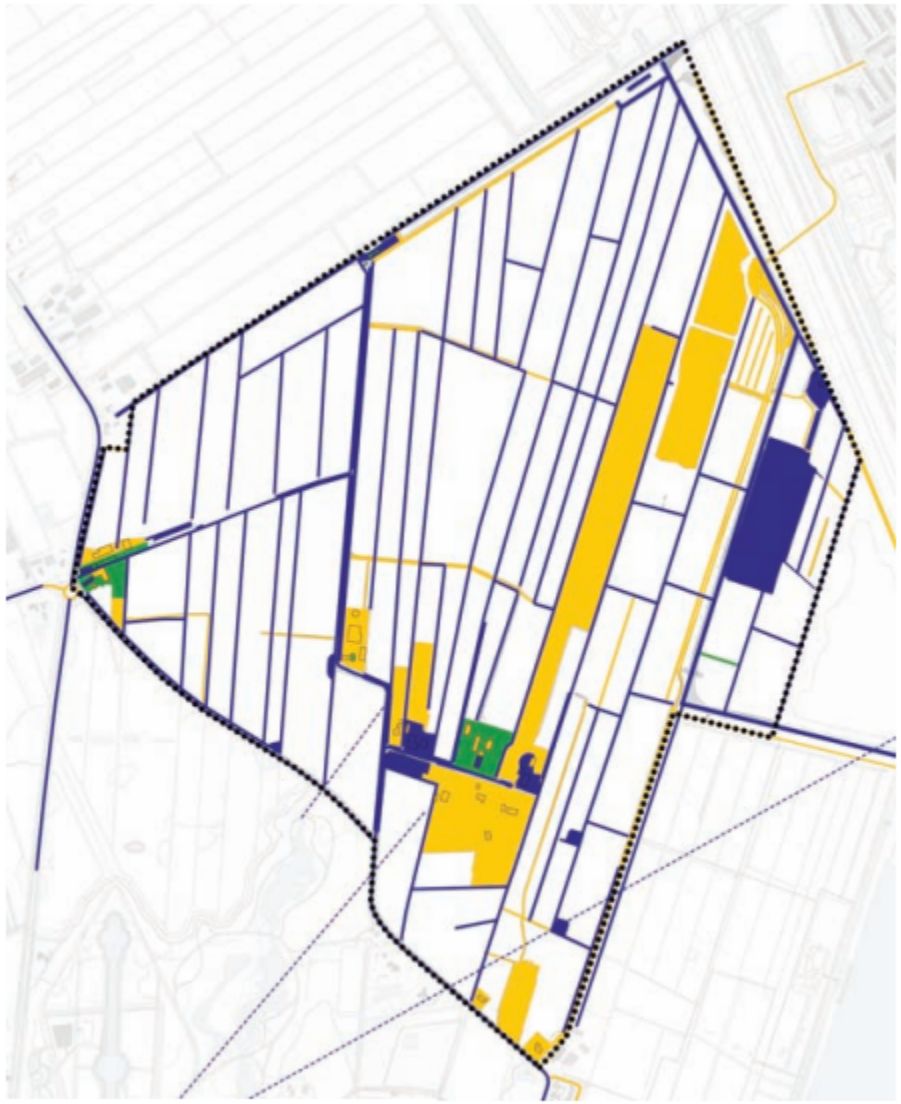

Ribbels

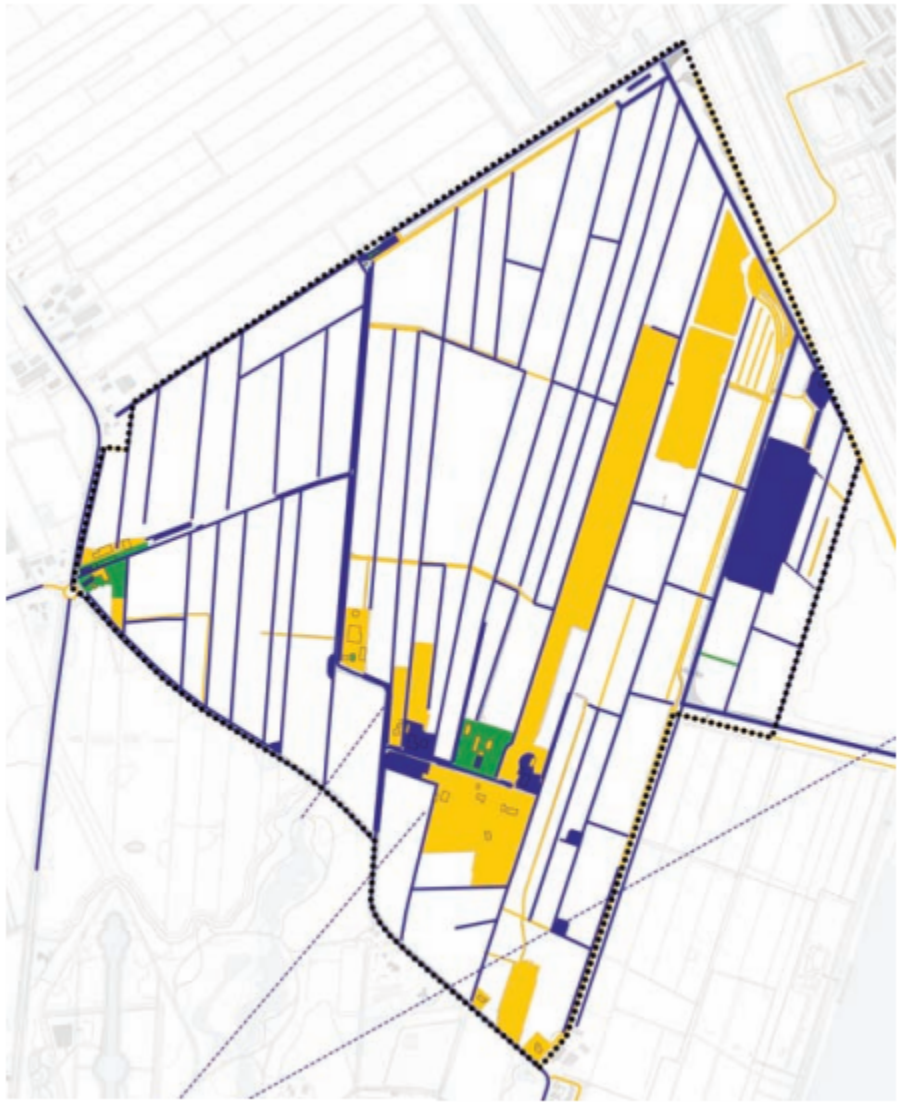

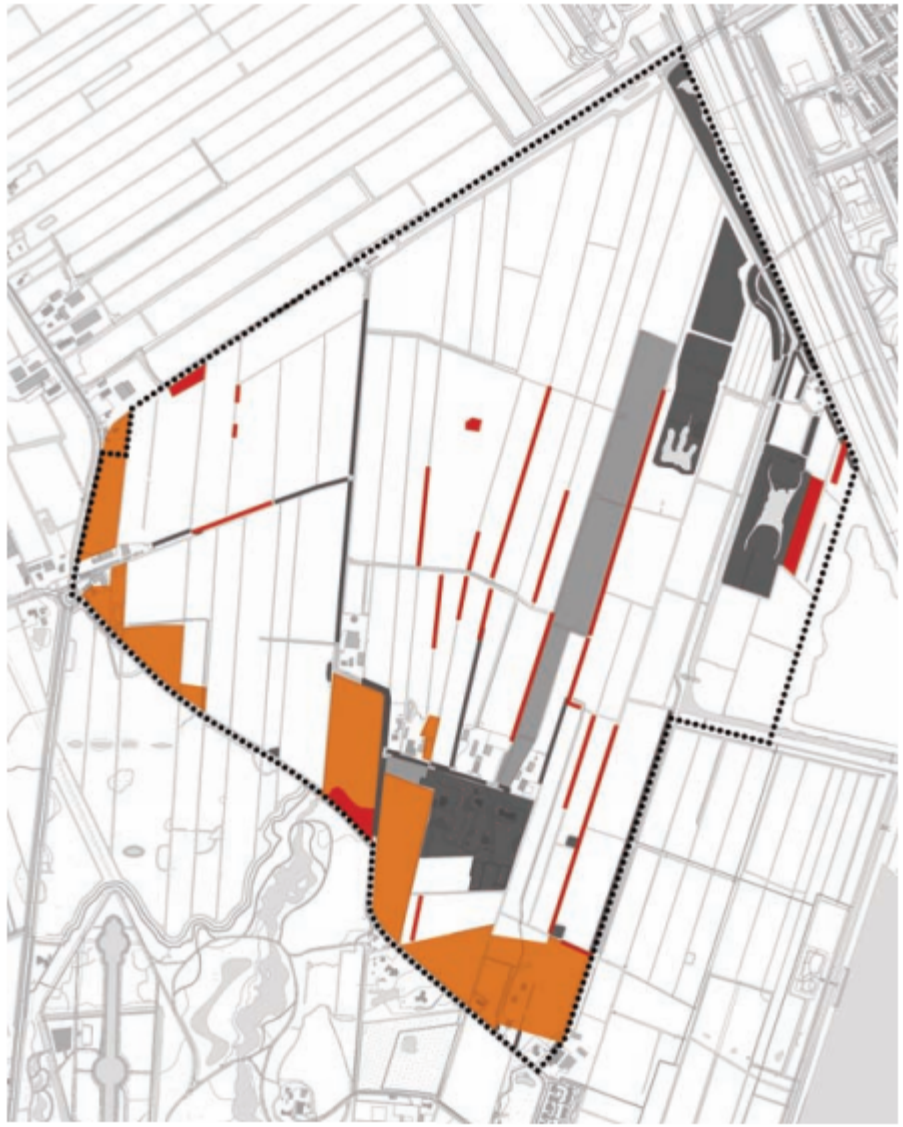

Waardering: beoordeling per element van de cultuurhistorische waarde.
(Bron ondergrond: Kadaster, pdok.nl.)

Gemeente Utrecht

Waardering: beoordeling per element van de cultuurhistorische waarde.
(Bron ondergrond: Kadaster, pdok.nl.)

Gemeente Utrecht

Verdwenen elementen.
(Bron ondergrond: Kadaster, pdok.nl.)

Gemeente Utrecht

Waarderingskaart Haarzuilens

Legenda

- grens beschermd dorpsgezicht
- parkbos
- eendenkooi
- gebied behorend tot oorspronkelijk parkontwerp
- open gebied met opstrekkende verkaveling
- gedifferentieerd landschap
- dorpsbebouwing en lintbebouwing
- markante bebouwing in het landelijk gebied
- boomgroepen

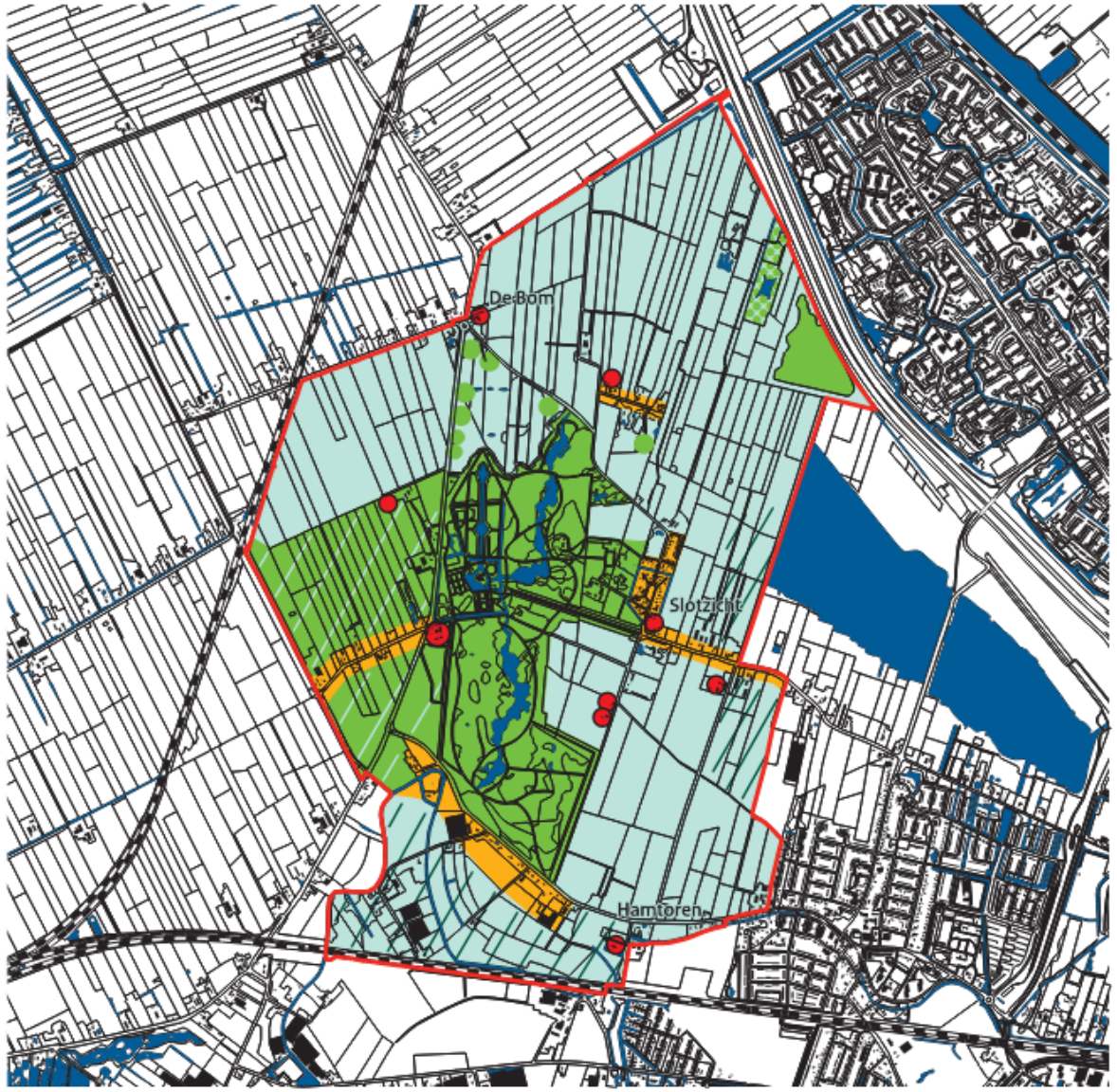
0 500 1000 m

N

© RCE, e-KS/BB
4 november 2013

Topografie © Topografische Dienst Kadaster
Apeldoorn, 2011

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Gemeente Utrecht